

Foto: Marie Almers Atterhall, SCB.

Vilket kön får barnet?

Sannolikheten att få en flicka eller en pojke är oberoende av vilket kön man har på tidigare barn.

Det är **könskromosomerna** som styr vilket kön ett barn får. Två X-kromosomer ger en flicka och en X-kromosom och en Y-kromosom ger en pojke. Äggcellerna innehåller alltid en X-kromosom, men hälften av sädescellerna innehåller en X-kromosom och andra hälften en Y-kromosom. Så det är mannens kromosomer som bestämmer könet på barnet.

Det är **något fler pojkar** än flickor som föds och så har det varit ända sedan 1750-talet då man började föra statistik över födda barn i Sverige. Fram till mitten av 1800-talet var könskvoten 104. På 100 flickor föddes 104 pojkar. Sedan ökade könskvoten och har på senare tid varit 106. Naturen har ordnat det så att det föds fler pojkar eftersom pojkar har högre dödlighet än flickor. På så vis jämnar det ut sig så småningom. En del forskare

menar att det föds fler pojkar vid krig och andra kristider.

Det är **många som tror** att sannolikheten för att få en flicka eller pojke är större om man redan har ett barn av samma kön. Men så är det inte. Sannolikheten att få en flicka eller en pojke är oberoende av vilket kön man har på tidigare barn. Vi har åtminstone sett att det gäller för andra, tredje, fjärde och femte barnet. Har man två barn av samma kön och går vidare och skaffar ett tredje barn är det 51 procenters chans att man får en pojke och 49 procenters chans att man får en flicka. Att det är något mer sannolikt att få en pojke beror på könskvoten. Det samma gäller om man har tre eller fyra barn av samma kön och går vidare och skaffar ett fjärde eller femte. Om detta även gäller för sjätte barnet är osäkert ur

statistisk synvinkel. Det är inte många som får fem barn av samma kön och som sedan går vidare och skaffar ytterligare barn. Av dem som påbörjat sitt barnafödande 1970 eller senare är det omkring 500 kvinnor som fått fem barn av samma kön och som sedan fått ytterligare ett barn. Något mindre än hälften fick samma kön på det sjätte barnet.

Att få "triss" i pojkar eller flickor är ganska ovanligt. Får man tre barn är sannolikheten att få enbart pojkar 14 procent och enbart flickor 11 procent. De allra flesta som får tre barn får alltså barn av olika kön.

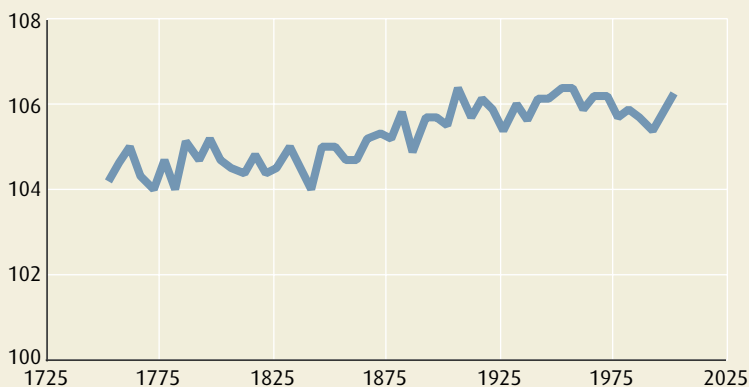
Sannolikheten att få barn av samma och olika kön

Antal barn	Sannolikheten att få		
	enbart pojkar	enbart flickor	olika kön
Ett	51	49	.
Två	26	24	50
Tre	14	11	75
Fyra	7	6	87
Fem	4	3	94

Källa: Flergenerationsregistret och Registret över totalbefolkningen (RTB), SCB.

Könskvoten bland födda 1751-2004

Antal pojkar per 100 flickor

Källa: Befolkningsutvecklingen under 250 år - Historisk statistik för Sverige, SCB 1999, samt Flergenerationsregistret och Registret över totalbefolkningen (RTB), SCB.

Fakta

I denna studie ingår inte flerbördsfödselar, det vill säga när kvinnan föder fler än ett barn samtidigt. Om sådana födselar inkluderas ökar sannolikheten något för att få barn av samma kön. Det beror på att barnen oftast har samma kön vid flerbörder. Av alla tvillingar som har fötts sedan år 1970 hade 68 procent samma kön. Det är ungefär lika vanligt att få två pojkar som att få två flickor.

Upphittat på nätet

Lång tid att bli gravid ökar sannolikheten för en pojke
Proportionerna av X- och Y-spermier är lika stora i sädesvätskan. Y-spermier lyckas ändå befrukta ägget oftare än X-spermier. Missfall är oftare pojkfoster, dessutom föds det fler pojkar än flickor.

Om det tar lång tid att bli gravid kan det vara ett tecken på att kvinnan har svårigenomträngligt sekret. Det minskar nämligen sannolikheten att bli gravid. Y-spermier är bättre än X-spermier på att ta sig fram i mer trögflytande sekret. Ju längre tid det tar att bli gravid desto större är således sannolikheten för att få en pojke.

Källa: Luc J M Smits m.fl., *BMJ* 2005.

Mest flickor i närheten av ägglossning

Kvinnans förmåga att bli gravid växlar över menscykeln. Det gör också framkomligheten för spermier i livmoderhalsen. Det gör också framkomligheten för spermier i livmoderhalsen. Ju närmare ägglossningen man kommer desto mer lättgenomträngligt är sekretet. Studier har visat att kvinnor som blev gravida under den mest fertila perioden oftare fick flickor. Under den mindre fertila perioden fanns en övervikt för pojkar. Moderna minipiller påverkar sekretet så att det blir svårigenomträngligt för spermier under hela menscykeln.

Källa: Perez A m.fl., *Int J Fertil* 1988.

Barnets kön är svårt att se med ultraljud före vecka 20. För att vara helt säker måste man göra ett foster-vattenprov.

Bättre "timing" ökar oddsen för en flicka

Svårigenomträngligt sekret ger lägre sannolikhet att bli gravid, högre sannolikhet att få missfall och ökar sannolikheten att få en pojke om man får barn. Rester efter tidigare samlag gör sekretet mer svårigenomträngligt. Hög samlagsfrekvens minskar därmed möjligheten för kommande spermier att befrukta ägget.

Ju mer lättgenomträngligt slidsekretet är desto högre sannolikhet för en flicka. Om man bara har ett samlag under den fertila perioden så ökar sannolikheten för en flicka ju närmare ägglossningen man kommer eftersom framkomligheten i livmoderhalsen ökar.

Källa: Martin JF, *Soc Biol & Hum Reprod* 1997.

Y-spermier mindre och snabbare

Y-spermier simmar fortare, har 4 procent mindre DNA och 7 procent mindre yta än X-spermier. Andelen Y-spermier i sädesvätskan ökar vid lägre temperaturer. Faktorer som man har visat kan påverka könskvoten är dieten, pH-värdet i vaginan, mannens yrke, tid på året för befruktning, hur nära ägglossningen befruktningen sker och ordningsnummer på barnet.

Källa: Ericsson RJ, *Contracept Fertil Sex* 1976.

Barnbidraget högre än någonsin

Alla barnfamiljer i Sverige får barnbidrag. Sedan hösten 2005 är barnbidraget 1 050 kr per barn och månad. Om familjen har två barn eller fler utgår dessutom ett flerbarnstillägg.

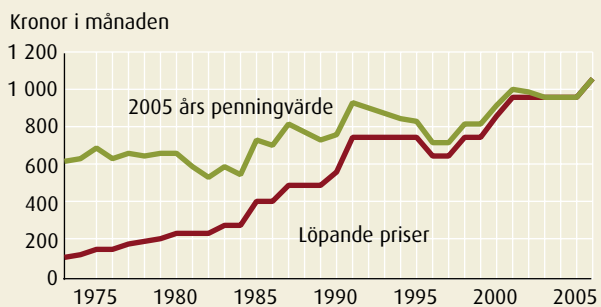
För 25 år sedan, då tidskriften *Välfärd* kom ut för första gången, var barnbidraget 233 kr. Det motsvarar 583 kr i 2005 års penningvärde.

Trots att de senaste årens födelsekullar är stora, så minskar kostnaderna

för barnbidraget under de närmaste åren. Det beror på att det totala antalet barn mellan 0 och 16 år minskar. De barnkullar som föddes mellan år 1988 och 1996 var större än de barnkullar som föds i dag.

Aktuellt just nu är att regeringen har gett i uppgift att utreda förutsättningarna för en mer könsneutral lagstiftning av utbetalningarna av barnbidraget.

Utvecklingen av barnbidraget 1973–2006. Kronor i månaden per första barn

En enda gång har barnbidraget sänkts för barnfamiljerna. Det var år 1996 då barnbidraget sänktes med 100 kronor. När man räknar om barnbidraget till dagens priser, så ser man att kurvan har gått upp och ner under åren. Barnbidragets starkaste köpkraft hittills, sedan införandet 1947, uppnåddes år 2005.

Källa: Försäkringskassan.

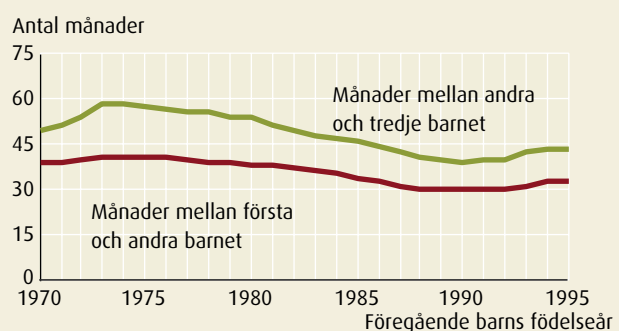
Mindre än 3 år mellan 1:a och 2:a barnet

År 1980 infördes en så kallad snabbhetspremie i föräldraförsäkringen. Snabbhetspremien innebar att om nästa barn föddes inom 24 månader efter föregående barns födelse och föräldern gått ner i arbetstid så skulle föräldrapenningen beräknas utifrån den inkomst föräldern hade när föregående barn föddes.

Snabbhetspremien uppfattades av många som för kort och förlängdes år 1986 till 30 månader.

I och med att snabbhetspremien infördes började barnen att födas med tätare tidsintervall. Mellan andra och tredje barnet går det oftast längre tid än mellan första och andra barnet. Under första halvan av 1990-talet har det återigen blivit längre tid mellan barnen.

Mediantid i antal månader mellan 1:a och 2:a respektive 2:a och 3:e barnet. Perioden 1975 till 1995

Anm. Medianen är det mittersta värdet när alla värden har sorterats i stigande ordning. Bara de som fått ett till barn ingår i respektive grupp.